

Onderwijskwaliteit

Optimus Wereldscholen

optimus

Onderwijskwaliteit

Optimus Wereldscholen

Versie 2024 - 2026

Inhoud

Voorwoord 6

Inleiding 8

1. Doen wij de goede dingen? 12

1.1 Het Koersdocument 2022-2026 ‘Optimus Wereldscholen’ 13

1.2 Het inspectiekader 16

1.3 Kwaliteitsstandaarden van Optimus gegroepeerd naar het onderzoekskader 17

2. Doen wij de dingen goed? 18

3. Hoe weten wij dat? 20

4. Vinden anderen dat ook? 24

5. Wat doen wij met deze informatie? 26

6. Kwaliteitsstandaarden van Optimus gegroepeerd naar het onderzoekskader 28

Bijlage: Toezichtskader onderwijsinspectie 34

Voorwoord

Onderwijs is de sleutel voor de ontwikkeling van kind én samenleving. Een kind dat goed onderwijs krijgt, krijgt kansen voor de toekomst.

Iedere Optimusschool streeft ernaar om voor elk kind de juiste aandacht en de beste kwaliteit onderwijs te bieden. Daarvoor is een collectief kwaliteitsbewustzijn voorwaardelijk.

Optimus is een onderwijsorganisatie die de leerling en de leraar centraal stelt; het leren en onderwijzen. De mens creëert kwaliteit, een systeem doet dat niet. Een systeem kan wel bijdragen aan voortdurende reflectie, kwaliteitsbewustzijn, feedback en ontwikkeling. En dat beoogt Optimus met de beschreven systematiek in dit document.

College van Bestuur
Optimus Primair Onderwijs

Inleiding

Onderwijskwaliteit is het totaal van activiteiten, procedures en instrumenten, gericht op het bepalen, beheersen, bewaken, borgen en verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs en de organisatie. Permanent, systematisch en cyclisch.

Om dit tastbaar te maken, beantwoorden we onderstaande vragen van de kwaliteitscyclus:

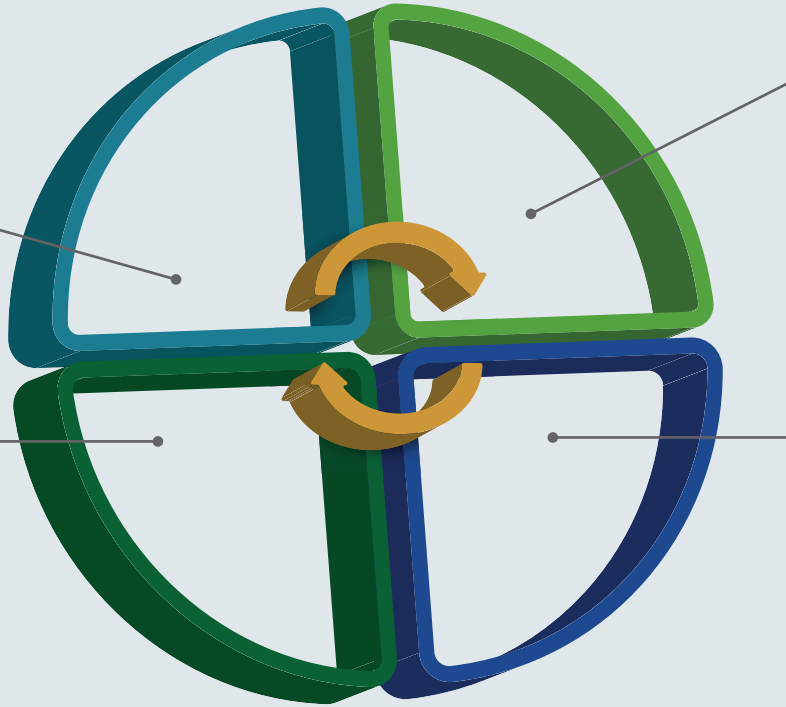
1. Doen wij de goede dingen? (plan)
2. Doen wij de dingen goed? (do)
3. Hoe weten wij dat? (check)
4. Vinden anderen dat ook? (check)
5. Wat doen wij met die kennis en informatie? (act)

In deze vijf vragen herkennen we de PDCA-cyclus. Het cyclisch werken aan kwaliteit speelt op alle niveaus in de organisatie. Daardoor is het herkenbaar en zichtbaar in het handelen.

In dit document beschrijven we de kwaliteitscyclus binnen Optimus. De vijf kwaliteitsvragen vormen daarbij de kapstok. De notitie sluiten we af met de specifieke kwaliteitsstandaarden van Optimus.

Planning

- Jaaragenda
- Jaarbegroting
- Projectplannen
- Kwaliteitsstandaarden

Aanpassing en verantwoording

- Evaluatie en bijstelling
- Projectplannen
- Bestuursverslag
- Ontwikkelgesprekken

Uitvoering

- Uitvoering projecten
- Uitvoering personeelsbeleid
- Onderzoek, kennisontwikkeling en kennisdeling (netwerken, PLG's)
- Professionalisering, Optimus Academie

Monitoring

- Schoolbezoek
- Feedback jaarplan / schoolplan
- Audits
- Onderzoek tevredenheid en sociale veiligheid
- Ontwikkelgesprekken
- Data-analyse, risicosignalering
- Dialoog stakeholders
- Monitoring SWV

De PDCA-cyclus: Plan, Do, Check, Act.

1. Doen wij de goede dingen?

Wat verstaan wij onder kwaliteit? Wat vinden wij belangrijk?
Wat vinden wij een goede school?
Wanneer zijn wij tevreden?
Waar staan wij voor?
Met andere woorden: doen wij de goede dingen?

Om deze vragen te beantwoorden is een kader nodig: een set aan kwaliteitseisen. Het kader geeft antwoord op de vraag: wat vinden wij goed onderwijs? Vanuit dit kader voeren we met elkaar het gesprek. We zijn bewust bezig met de kwaliteit van het onderwijs, we scherpen aan en ontwikkelen door.

In paragraaf 1.1 gaan we in op het koersdocument. We beschrijven wat we belangrijk vinden en welke ambities we stellen voor de komende vier jaar. In paragraaf 1.2 kijken we naar het inspectiekader waarin de standaarden voor basiskwaliteit zijn benoemd. De wijze waarop Optimus daar invulling aan geeft komt in 1.3 aan de orde.

1.1 Het Koersdocument 2022-2026 'Optimus Wereldscholen'

In ons koersdocument beschrijven we de uitgangspunten van goed onderwijs. Dat vind je met name terug in de paragrafen 'we vinden wat van onderwijs' en 'we zijn een vitale en duurzame organisatie'.

Goed onderwijs

Leren leren, leren leven, leren samenleven
We bewaken de balans tussen kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming.
We hebben hoge verwachtingen van onze leerlingen. We geven kinderen een stevige basis én besteden aandacht aan brede vorming.

De kracht van de community
We hebben een actieve plek in de gemeenschap.
We realiseren een doorgaande lijn voor kinderen van 0-14 jaar, bijvoorbeeld door het kwaliteitskader doorgaande lijn 0-6 en communicatie over een kansrijke overgang PO-VO.

Uitnodigen tot leren
Leerlingen en professionals hebben plezier in leren. We werken aan een voedend pedagogisch klimaat in afstemming met de omgeving.

Onderzoeken en verbeteren
Leraren en ondersteuners hebben een lerende houding en beschikken over actuele en relevante kennis en vaardigheden.

We stimuleren onderzoek
Kwaliteit is een kenmerkende factor in ons handelen. We werken samen met kennisinstituten zoals Hogescholen en universiteiten en met kennispartners zoals in de PLG Onderzoekscultuur met 4 grote schoolbesturen o.l.v. twee lectoren.

Vitaal en duurzaam

Samen wendbaar
We hebben een lerende houding, passen ons aan en anticiperen op veranderende omstandigheden.

Gezonde basis
We voeren een bewust en solide financieel beleid waarbij de relatie met de inhoudelijke koers wordt gelegd.

Samen duurzaam
We werken aan goed onderwijs, gezondheid en welzijn van de medewerkers en leerlingen, schone herbruikbare energie, innovatie en duurzame infrastructuur en partnerschap in het realiseren van doelen (Sustainable Development Goals).

Toekomstbestendige gebouwen
We hebben een prettige werk- en leeromgeving voor leerlingen en medewerkers.

Waar we naartoe werken staat verwoord in de 5 kernambities van de koers ‘Optimus Wereldscholen’. Deze vormen de leidraad voor de ontwikkeling van de scholen. Er vindt dialoog plaats over wat we verstaan onder goed onderwijs en hoe de school haar ambities wil realiseren in verbinding met de koers.

In het koersplan staan voor de periode 2022-2026 vijf kernambities centraal:

1. We blijven leren en zijn betrokken ambassadeurs.
2. We zijn bewust van kwaliteit en sturen daar gericht op.
3. We tillen het basisniveau omhoog.
4. We bieden leerlingen een breed fundament in hun ontwikkeling.
5. We bieden ieder kind gelijke kansen om te groeien.

Totstandkoming van het koersplan

De manier waarop het koersplan tot stand is gekomen, tekent de werkwijze van Optimus. Het koersplan is het resultaat van gesprekken en ontmoetingen met alle direct en indirect betrokkenen bij Optimus. Medewerkers en directeuren hebben de ambities geduid en gespiegeld aan hun dagelijkse praktijk. Kinderen en ouders hebben gesproken met de bestuurders over de kwaliteit van onderwijs en wat daarbij voor hen relevant is. Stakeholders zijn bevraagd over hun visie op onderwijsontwikkelingen en de rol van Optimus daarbij. Met elkaar bepalen we wat we onder goed onderwijs verstaan.

Jaaragenda

Optimus geeft in haar jaaragenda aan welke thema's dat jaar centraal staan. Deze zijn gerelateerd aan de uitwerking van de koersambities. Het CvB gaat tijdens de schoolbezoeken (zie paragraaf 3) over de onderwerpen uit de jaaragenda met de school in gesprek.

1.2 Het inspectiekader

Het inspectiekader PO 2021 is in 2023 geactualiseerd. Uitgangspunt blijft dat het bestuur verantwoordelijk is voor de kwaliteit van het onderwijs op de scholen. Het bestuur zorgt voor de besturing van de onderwijskwaliteit en voor een goede organisatie en kwaliteitscultuur. Dat maakt dat leerlingen kunnen leren en zich kunnen ontwikkelen in een veilige omgeving.
Ook het financieel beheer, waaronder financiële continuïteit, rechtmatigheid en doelmatigheid, is hiervan integraal onderdeel. Het bestuur zorgt ervoor dat het beleid wordt opgevolgd en bijgesteld (PDCA).
De visie, ambities en doelen staan verwoord in het koersplan. Het schoolbestuur gaat ervan uit dat alle scholen voldoen aan de basiskwaliteit. Optimus heeft daarbij een aantal eigen kwaliteitsstandaarden geformuleerd (uitgewerkt in paragraaf 6). Daarnaast werken de scholen aan hun schoolspecifieke ambities.

De onderwijsinspectie heeft ten aanzien van de basiskwaliteit voor de scholen 12 kwaliteitsstandaarden gedefinieerd, verdeeld over vier domeinen:

OP onderwijsproces
VS veiligheid en schoolklimaat
OR onderwijsresultaten
SKA sturen, kwaliteitszorg en ambitie
(zie bijlage, pagina 34)

Om kwaliteitsaspecten te kunnen meten, moet er sprake zijn van een goede kwaliteitscultuur; de wil om van en met elkaar te leren. Die collectieve kwaliteitscultuur is kenmerkend voor Optimus. Onze professionals focussen op het primaire proces, leraren, directeuren en ondersteuners hebben een lerende houding en zijn gericht op permanente verbetering onder andere door kennisontwikkeling, kennisverdieping en kennisbenutting. Binnen de organisatie is veel aandacht voor scholing en onderzoek.
Het CvB heeft zicht op de kwaliteit van de scholen. Evaluatie, verantwoording en dialoog is een integraal onderdeel van het kwaliteitszorgsysteem van Optimus. In de checkfase maakt Optimus van verschillende instrumenten gebruik om ontwikkelingen te monitoren en conclusies te trekken voor het volgende jaar. De dialoog met de scholen is altijd de onderlegger.

1.3 Kwaliteitsstandaarden van Optimus gegroepeerd naar het onderzoekskader

Optimus heeft haar eigen opvattingen over kwaliteit geconcretiseerd en verwoord in het koersplan. Daarnaast heeft Optimus eigen kwaliteitsstandaarden opgenomen in paragraaf 6. Dit betreft ‘ononderhandelbare doelen’ die gerelateerd zijn aan de standaarden van de onderwijsinspectie (1.2). Er zijn verschillende elementen die ingezet worden om zicht te houden op onze kwaliteitskenmerken.
Bijvoorbeeld door schoolbezoeken door het CvB, ontwikkelgesprekken tussen CvB en directeur, terugkoppeling van het CvB op het jaarplan en de interne audits, vooral wanneer de beoordeling ‘moet beter’ gegeven wordt op indicatoren OP2, OP3, OR1, SKA1 en SKA2. Uit deze elementen kan een ontwikkelopdracht/verbeterplan volgen voor de school.

2. Doen wij de dingen goed?

Op basis van het vastgestelde kader is de vervolgvraag of wij de dingen ook goed doen. Met andere woorden of de beoogde kwaliteit ook zichtbaar is in de dagelijkse praktijk in de scholen, het bestuurlijk handelen en het intern toezicht daarop. Kwaliteit is op alle niveaus in de organisatie waarneembaar.

Scholen realiseren wat zij in de jaarplannen hebben opgenomen. Zij werken aan de basiskwaliteit, aan de koersambities en de schooleigen ambities. Het team benut interne en externe deskundigheid om de kwaliteit van het onderwijs door te ontwikkelen. Scholen werken 'evidence informed'. Optimus is een kennisintensieve organisatie waarbij professionals onderzoeken, kennis benutten en kennis delen en zo bijdragen aan de ontwikkeling van zichzelf, het team en Optimus als geheel. Er zijn professionele leergemeenschappen, netwerken en professionaliseringsactiviteiten waaraan medewerkers zich inhoudelijk verbinden. De professionaliteit van de medewerkers is een belangrijk kwaliteitskenmerk in de organisatie dat ondersteund wordt door het strategisch personeelsbeleid.

Op Optimusniveau staan koersambities centraal. Vanuit onderwijs, HRM en bedrijfsvoering wordt gewerkt aan de uitwerking van de koersambities en de ondersteuning van de scholen. We vertalen de koersambities naar koersthema's die in bovenschoolse projecten worden uitgewerkt. Binnen Optimus is er een sterke en ondersteunende verbinding tussen onderwijs, HRM en bedrijfsvoering. In de projectorganisatie is deze integrale benadering zichtbaar. De uitkomsten van de projecten worden geïmplementeerd in de organisatie.

3. Hoe weten wij dat?

Het gesprek voeren over goed onderwijs is de essentie van onderwijskwaliteit. Daarvoor is het essentieel dat er een gezamenlijk beeld is van de na te streven kwaliteit. Het gesprek over kwaliteit voeren we op alle niveaus, formeel en informeel. Daarbij hanteren we de taal uit Optimus Wereldscholen en geven we invulling aan onze gezamenlijke bedoeling.

Het borgen van de PDCA-cyclus moet meer 'klimaat en gedrag' zijn dan het mechanistisch uitzetten van vragenlijsten en onderzoeken, zonder iets met de resultaten te doen of zonder een goede kwaliteitsdialoog. Optimus werkt bewust aan goed onderwijs en aan een lerende organisatie. We leren van wat we hebben bereikt of in gang hebben gezet. En dit allemaal in een cyclisch proces, dat monitoring en planning vereist.

Optimus zet gericht een aantal instrumenten in:

Het jaarlijks schoolbezoek

Het CvB gaat gedurende het schooljaar een dag op bezoek bij iedere school. Dit bezoek kent een agenda waarin bepaalde onderwerpen jaarlijks terugkeren (bijvoorbeeld onderdelen van de basiskwaliteit) en onderwerpen die vanuit de koers aan de agenda worden toegevoegd (in relatie tot de jaaragenda). Het schoolteam reflecteert op haar eigen ontwikkeling en deelt relevante informatie (zoals analyse van de opbrengsten). Tijdens het schoolbezoek vinden gesprekken plaats met ouders, leerlingen (leerlingenraad), de intern

begeleider, de directeur en het team. Het CvB reflecteert op de ontwikkeling van de school en geeft feedback. Van ieder schoolbezoek is een verslag beschikbaar.

Feedback op het jaarplan

Ieder schoolteam evalueert aan het einde van het schooljaar het jaarplan, waarmee ze de basis legt voor de nieuwe planperiode. Scholen maken daarbij gebruik van het format van Optimus. Het CvB geeft ieder jaar feedback op de jaarplannen van de scholen. In de toekomst willen wij dit aanvullen met peerfeedback van collega-directeuren. Belangrijke ijkpunten zijn de wijze waarop de schooleigen evaluatie richting geeft aan het nieuwe plan, de data en trends zoals o.a. besproken tijdens het schoolbezoek, het ontwikkelgesprek met de directeur en de verbinding met de school- en koersambities.

Interne audits

Alle scholen worden via een vastgestelde planning een keer in de drie jaar geaudit op de kwaliteitsaspecten van de onderwijsinspectie. Deze audits worden conform het vastgestelde beleidskader *Interne audits Optimus* uitgevoerd door een intern auditteam. Onderdeel van de audit is de zelfevaluatie door de school. Na de audit rapporteren de auditoren schriftelijk aan de school. De directeur stuurt het definitieve rapport (inclusief reactie van de school) naar het CvB. Het CvB bespreekt het rapport met de directeur en stelt het formeel vast.

Zelfevaluatie

Er zijn meer momenten waarop scholen kritisch naar zichzelf kijken. Vaste momenten vormen de evaluatie van het jaarplan, de evaluatie ten behoeve van de interne audit en de reflectie ter voorbereiding op het schoolbezoek. Bij het schoolbezoek reflecteert de school op de onderwerpen uit het vorig schoolbezoek, op de basiskwaliteit, op de professionele ontwikkeling van het team en op aspecten van bedrijfsvoering. Daarnaast gebruiken directeuren tussentijds de inzet van instrumenten en procedures zoals kwaliteitskaarten en onderwijsplannen om grip te houden op de schoolontwikkeling en tijdig te kunnen bijsturen.

Sociale veiligheids- en tevredenheidsonderzoeken

Op leerlingniveau meten scholen minimaal een keer per jaar de sociale veiligheid van kinderen met een goedgekeurd instrument. Jaarlijks wordt toestemming gegeven aan de aanbieder van het instrument om de gegevens te uploaden naar de onderwijsinspectie.

Een keer in de twee jaar meten we de ervaren tevredenheid, sociale veiligheid en het welbevinden van personeelsleden, leerlingen en ouders.
Scholen benutten deze informatie voor de eigen schoolontwikkeling. Op bestuursniveau vertalen we de signalen voor de hele organisatie.

Ontwikkelgesprekken met de directeuren

Tenminste 1 maal per jaar voert het CvB met iedere directeur een ontwikkelgesprek. Tijdens dat gesprek staan de ontwikkeling van de directeur zelf (onderwijskundig en persoonlijk leiderschap) en de schoolontwikkeling centraal.

Kwaliteit is in ontwikkeling. Op gezamenlijke, belangrijke inhouden wordt interne en externe informatie gebruikt om scholen hierbij te ondersteunen. Zo worden data uit het leerlingvolgsysteem Leerling in beeld en de doorstroomtoets gebruikt om bovenschools informatie te genereren en op bestuurs- en schoolniveau te benutten.

Kwaliteit is geen toeval. Optimus hanteert de beleidscyclus op bestuursniveau en op schoolniveau. De verschillende instrumenten die we daarvoor inzetten, grijpen in elkaar en maken het systeem robuust.
Evalueren en borgen zijn belangrijke onderdelen in de cyclus om vervolgens de volgende stap te kunnen zetten. Risico's worden gesignaleerd aan de hand van de uitkomsten en data, voortkomend uit de eerder genoemde instrumenten.

4. Vinden anderen dat ook?

Binnen kwaliteitszorg is het niet alleen belangrijk om zelf te onderzoeken hoe de kwaliteit gewaardeerd wordt, maar ook of anderen het daarmee eens zijn. Op verschillende manieren halen we informatie van buiten de organisatie naar binnen.

- De audit, zoals in de vorige paragraaf beschreven, is een belangrijk instrument. Het intern auditteam positioneert zich als de kritische buitenstaander.

- Tijdens de schoolbezoeken wordt op basis van een vastgestelde leidraad gesproken met de ouders en leerlingenraad als direct betrokkenen bij de school. Het gaat dan onder meer over psychologische veiligheid (pestpreventie), de waargenomen kwaliteit van het onderwijs en de nagestreefde balans tussen cognitieve en non cognitieve ontwikkeling.

- Jaarlijks vindt met de bestuurder (30.06) en coördinator (25.07) een monitoringsgesprek plaats over de ontwikkelingen in de samenwerkingsverbanden in relatie tot de Optimusscholen. De wijze waarop Optimusscholen passend onderwijs vormgeven binnen de kaders van het samenwerkingsverband is dan onderwerp van gesprek.

- De gesprekken met stakeholders zoals de gemeenten, voortgezet onderwijs en kinderopvangorganisaties worden in het kader van dialoog en verantwoording door het CvB gevoerd.

5. Wat doen wij met deze informatie?

In deze fase is het belangrijk om een analyse te maken van de gegevens uit de checkfase. Dit levert input voor de manier waarop het beleid herzien en bijgesteld moet worden en vormt de basis voor de nieuwe jaarplannen. In het ontwikkelgesprek tussen de directeur en het CvB worden de gegevens besproken die zijn opgehaald uit de schoolbezoeken, de audit, het jaarplan en de andere instrumenten in het kader van voortgang van de schoolontwikkeling. Daarnaast komt in dit gesprek de persoonlijke ontwikkeling van de directeur aan de orde.

In deze fase wordt ook verantwoording afgelegd aan verschillende geledingen zoals de Raad van Toezicht, Inspectie, medezeggenschapsraden, maar ook ouders en leerlingen.
Het jaarlijks bestuursverslag is een belangrijk document in de verantwoording naar de interne organisatie en externe belanghebbenden.

Intern stellen we per kwartaal een bestuursrapportage op, de onderwijsrapportage maakt daar onderdeel van uit. Deze rapportages worden gepresenteerd aan de RvT en GMR.

6. Kwaliteitsstandaarden van Optimus gegroepeerd naar het onderzoekskader

Om de kwaliteit van het onderwijs te borgen heeft Optimus haar eigen kwaliteitsstandaarden opgesteld. Deze zijn aanvullend aan de standaarden van de onderwijsinspectie, zoals beschreven in het herziene onderzoekskader 2023.

OP0 Basisvaardigheden

Basisaanbod

- Iedere school werkt samen met taal- en rekenspecialisten t.b.v. de verbetering of verdere ontwikkeling van het lees- en rekenonderwijs.
- (Begrijpend) lezen, taal en rekenen vormen een kernopdracht binnen een breed onderwijsaanbod en brede ontwikkeling.
- Burgerschapsvorming krijgt inhoud door actuele maatschappelijke thema's en de werking van onze democratische samenleving in het onderwijs te betrekken.

OP1 Onderwijsaanbod

- Kennis van de wereld hangt samen met woordenschat en is voorwaardelijk voor goed (begrijpend) lezen.
- Iedere school werkt evenwichtig aan de doeldomeinen kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming.
- Digitale geletterdheid krijgt inhoud vanuit het kader waarbij de verbinding naar de kritische burger, het morele kompas en duurzaam gedrag, omschreven in het koersplan, gemaakt wordt.

OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding

Leerlingen worden systematisch gevolgd.

- Ieder kind leert. We dragen zorg voor een ononderbroken ontwikkeling van de leerlingen en streven de maximale zelfrealisatie van het kind na.
- Scholen maken gebruik van het leerlingvolgsysteem Leerling in beeld conform het toetsprotocol.
- Iedere school hanteert de cyclus data-duiden-doelen-doen om de ontwikkeling van leerlingen te duiden en passende interventies in te zetten.
- Iedere school heeft een actueel schoolondersteuningsprofiel.
- Het beleid passend onderwijs (beleidsnotitie Optimus) vormt het kader voor OP2.
- Scholen hebben hoge verwachtingen van alle leerlingen (kansengelijkheid).
- Er is een doorgaande lijn van 0-4 naar 4-12 jaar. (zie kwaliteitskaart Doorgaande lijn 0-6 jarigen).

OP3 Pedagogisch-didactisch handelen

- Het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren sluit aan bij de principes van Rosenshine en is verwerkt in de Optimus-kijkwijzer.
- Opvattingen over differentiatie zijn nader geconcretiseerd en worden toegepast.
- Leerlingen scoren op tevredenheid en (sociale) veiligheid > 7,5 (peiling een keer per twee jaar).

OP4 Onderwijstijd

- Iedere school zorgt ervoor dat de leerlingen minimaal de wettelijk vereiste onderwijstijd les krijgen.
- Beleid schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten.
- Iedere school vult op basis van de kwaliteitskaart eventueel afstandsonderwijs in.

OP6 Afsluiting

- Iedere school heeft de keuze uit vier doorstroomtoetsen (Leerling in beeld, IEP, DIA, Route 8).
- Iedere school heeft de adviesprocedure voor het voortgezet onderwijs helder beschreven. De procedure m.b.t. heroverweging is hierin opgenomen.
- Scholen hebben hoge verwachtingen van leerlingen en adviseren kansrijk.

VS1 Veiligheid

- Iedere school monitort jaarlijks de veiligheidsbeleving van de leerlingen met een gestandaardiseerd instrument (upload inspectie) en iedere twee jaar bij leerlingen, medewerkers en ouders (met de Optimus-vragenlijst).
- Optimus heeft een meldcode huiselijk geweld en deze wordt op elke school gehanteerd.
- Iedere school heeft een veiligheidsbeleid en een anti- pestcoördinator.

VS2 Schoolklimaat

- Scholen hebben goed inzicht in de leerlingenpopulatie en wat deze nodig heeft.

OR1 Resultaten

Eindresultaten

- Iedere leerling behaalt het 1F-niveau en de PRO-uitstroomleerling behaalt dit op geconcretiseerde deelgebieden. Leerlingen lezen en rekenen op niveau 2F/1S ten minste op of boven het gemiddelde van scholen met een vergelijkbare schoolweging.
- Op de tussenresultaten wordt gestreefd naar ten minste 70% (I-II-III) - 30% (IV-V).

OR2 Sociale en maatschappelijke competenties

- Scholen bereiden leerlingen goed voor op de overstap naar het voortgezet onderwijs (o.a. executieve vaardigheden).

SKA1 Visie, ambities, doelen

- Iedere school werkt conform de PDCA-cyclus aan de uitvoering van het jaarplan.
- Alle scholen gebruiken het Optimus format jaarplan.
- Kinderen realiseren een brede kennisrijke ontwikkeling: cognitief en non cognitief.
- ‘Collective efficacy’ (collectieve zelf-effectiviteit) is het meeste wezenlijke kenmerk van kwaliteit op school- en stichtingsniveau en is merkbaar in uitvoering en beleid.
- Teams werken in gezamenlijkheid aan het borgen van kwaliteit.
- Optimus en de scholen werken vanuit gedeeld leiderschap.

SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur

- Scholen zetten het bovenschools personeelsbeleid in, waaronder het startersbeleid, mobiliteitsbeleid en de ontwikkelgesprekken.
- Iedere school stimuleert de ontwikkeling van het professioneel vermogen van individu en team en de inzet van specialisten.
- Medewerkers scoren op tevredenheid en (sociale) veiligheid > 7,5 (peiling een keer per twee jaar).
- Voldoende stuurkracht (agency) van professionals vinden wij wezenlijk in een onderwijsorganisatie.
- Optimus werkt vooral vanuit amplitie. Er is meer focus op versterken van welbevinden en ontwikkelen dan op preventie en curatie.
- Leren en professionaliseren zijn systemisch ingebed in de organisatie.
- Alle scholen gebruiken het Optimus format jaarplan.

SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog

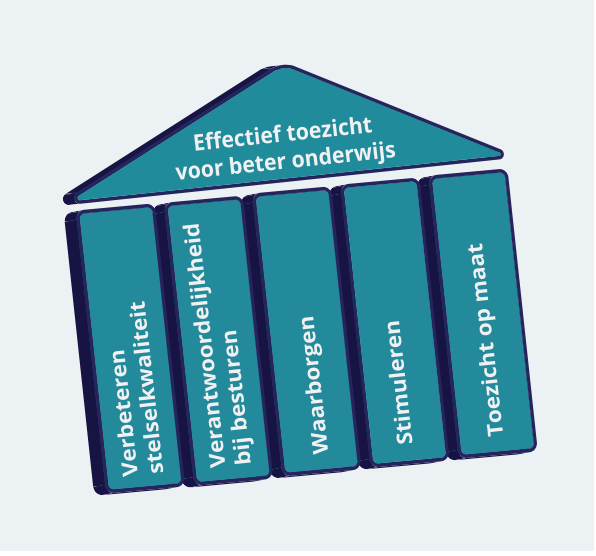
- Iedere school heeft zicht op vervolgsucces van de leerlingen in het voortgezet onderwijs.
- Driejaarlijks is er een interne audit (inclusief zelfevaluatie). De uitkomsten worden gebruikt voor de schoolontwikkeling.
- Ieder jaar is er een schoolbezoek van het CvB waarbij de school de ontwikkelingen presenteert en erop reflecteert.
- De school informeert over doelen, werkwijze en resultaten in de schoolgids.
- Ouders scoren op tevredenheid en (sociale) veiligheid > 7,5 (peiling een keer per twee jaar).
- Het CvB voert gesprekken in het kader van dialoog en verantwoording met stakeholders.

Bijlage:
Actueel toezichtskader onderwijsinspectie 2023

Het toezichtskader is geactualiseerd in 2023. De verantwoordelijkheid van de besturen voor de kwaliteit van hun scholen blijft de basis. De onderwijsinspectie hanteert 5 uitgangspunten die samen bijdragen aan de verbetering van de kwaliteit van het onderwijsstelsel.

In deze bijlage ligt de focus op de verantwoordelijkheid van de besturen voor de kwaliteit van het onderwijs en het toezichtskader voor de scholen.

Op bestuursniveau

Besturen zijn er verantwoordelijk voor dat het onderwijs op hun scholen van voldoende kwaliteit is en dat het financieel beheer op orde is. Deze boodschap staat ook in het herziene kader centraal. Met besturen wordt zowel het bevoegd gezag als het interne toezicht bedoeld.

De kern is dat het bestuur zorgt voor de besturing van de onderwijskwaliteit op de scholen en voor een goede organisatie en kwaliteitscultuur. Dat maakt dat leerlingen kunnen leren en zich kunnen ontwikkelen in een veilige omgeving. Ook het financieel beheer, waaronder financiële continuïteit, rechtmatigheid en doelmatigheid, is hiervan integraal onderdeel.
De drie standaarden geven zicht op de kwaliteitscyclus van het bestuur.

De kernpunten van de standaarden zijn hieronder samengevat.

BKA1 Visie, ambities en doelen

Het bestuur heeft een visie op kwaliteit en heeft hiervoor ambities en doelen opgesteld en stuurt op het behalen daarvan.

- Een concrete visie vertaald naar ambities en doelen en samenhangend beleid.
- Sturing op de kwaliteit en de resultaten van het onderwijs en de voorwaarden.
- Stelsel van onderwijskwaliteit om de basiskwaliteit te borgen.
- Doelen bevatten in ieder geval de wettelijke vereisten (basiskwaliteit).
- Betrokkenheid van de scholen op visie, ambities, doelen en beleid gericht op verbetering van het onderwijs.
- Voorwaarden om doelen te bereiken zijn ingericht (de meerjarenbegroting). Er is voor de sturing op de (financiële) kwaliteit een functionerende verantwoordelijkheidsverdeling tussen de intern toezichthouder, het bestuur en de scholen op basis van wet- en regelgeving.

De aanvullende ambities (op de basiskwaliteit) en de wijze waarop het bestuur deze realiseert zijn basis voor de waardering goed.

BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur

Het bestuur realiseert samen met de scholen de doelen voor kwaliteit, bevordert een kwaliteitscultuur, zorgt voor de randvoorwaarden en stuurt, waar nodig, tussentijds bij.

- In de uitvoering is sprake van een transparante integere kwaliteitscultuur die bijdraagt aan het realiseren van de doelen.
- Kwaliteitscultuur is gericht op samenwerken, leren en verbeteren om doelen en ambities te realiseren.
- Er is onderwijskundig leiderschap op alle niveaus herkenbaar en verankerd in de organisatie.
- Directeuren en teams werken gezamenlijk aan hun professionaliteit (bekwaamheidseisen) en aan een verbetercultuur.
- Bestuur geeft uitvoering aan kwaliteitszorg gericht op kwaliteit van het onderwijs, afspraken uit ondersteuningsplan en naleving wettelijke voorschriften.
- Bestuur bewaakt en bevordert de uitvoering zodat doelen worden bereikt en stuurt zo nodig bij.
- Financiële middelen worden effectief, doelmatig en rechtmatig aangewend. De interne toezichthouder ziet daarop toe.
- Interne toezicht wordt gefaciliteerd in haar taakuitvoering door het bevoegd gezag. Bestuur zorgt voor goed functionerende medezeggenschap (code Goed Bestuur). En verwerkt interne en externe signalen en klachten doeltreffend.

BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog

Het bestuur evalueert en analyseert systematisch of het de doelen realiseert en verantwoordt zich hierover. Het stelt, wanneer dat nodig is, het beleid bij en betrekt daartoe interne en externe belanghebbenden in een goed functionerende dialoog.

- Onderdeel van kwaliteitszorg is evaluatie en beoordeling van realiseren van doelen, ambities en beleid.
- Bestuur haalt actief externe informatie op bij de evaluatie en beoordeling, reageert tijdig op kansen en bedreigingen en treft passende maatregelen.
- Bestuur legt verantwoording af over de gerealiseerde kwaliteit. Jaarverslag is betrouwbaar en voldoet aan de wettelijke eisen.
- Reflectie op uitkomsten van de evaluatie (onderwijsaanbod, onderwijsleerproces, toetsen en financieel beheer) geeft alle lagen in de organisatie inzicht in effectiviteit van besturing en uitvoering.
- Bestuur stelt doelen, ambities en beleid bij op basis van evaluatie en organiseert de dialoog hierover met interne en externe belanghebbenden.
- Bestuur werkt actief samen met partijen wanneer doelen het bestuurlijk belang overstijgen (afspraken SWV).

Er is sprake van een vierjaarlijks onderzoek bij het bestuur en de scholen. Om te onderzoeken of de besturing door het bevoegd gezag op orde is, vindt er onderzoek plaats onder andere bij de GMR, de RvT en de scholen. Het gaat bij dit onderzoek bij de scholen niet om een beoordeling maar om de relatie met het bestuurlijk handelen. Scholen worden afzonderlijk door de onderwijsinspectie bezocht voor een thema-onderzoek, een onderzoek naar 'goed' of een risico-onderzoek mocht daar aanleiding toe zijn.

Op schoolniveau

Het waarderingskader op schoolniveau is uitgewerkt in vier kwaliteitsgebieden. De uitwerking van deze gebieden geven informatie over de vragen:

- Krijgen de leerlingen goed les? (OP)
- Voelen de leerlingen zich veilig? (VS)
- Leren de leerlingen voldoende? (OR)
- Is de school gericht op de verbetering van de kwaliteit? (SKA)

Kwaliteitsgebieden en standaarden PO schoolniveau:

OP	**Onderwijsproces**
OP0	Basisvaardigheden
OP1	Onderwijsaanbod
OP2	Zicht op ontwikkeling en begeleiding
OP3	Pedagogisch-didactisch handelen
OP4	Onderwijstijd
OP6	Afsluiting
VS	**Veiligheid en schoolklimaat**
VS1	Veiligheid
VS2	Schoolklimaat
OR	**Onderwijsresultaten**
OR1	Resultaten
OR2	Sociale en maatschappelijke competenties
SKA	**Sturen, kwaliteitszorg en ambitie**
SKA1	Visie, ambities en doelen
SKA2	Uitvoering en kwaliteitscultuur
SKA3	Evaluatie, verantwoording en dialoog

De verschillende standaarden worden hier toegelicht.

OPO Basisvaardigheden

- De school heeft een samenhangend onderwijsaanbod voor Nederlandse taal.
- Het onderwijsaanbod voor Nederlandse taal is doelgericht.
- De school heeft een samenhangend onderwijsaanbod voor Rekenen/wiskunde.
- Het onderwijsaanbod voor Rekenen/wiskunde is doelgericht.
- Het onderwijsaanbod voor Nederlandse Taal en Rekenen/Wiskunde is afgestemd op de kenmerken van de leerlingenpopulatie.
- Het geplande onderwijsaanbod voor Nederlandse Taal en Rekenen/wiskunde wordt zichtbaar uitgevoerd in de onderwijspraktijk.
- De school heeft doelgericht en samenhangend aanbod voor burgerschap.

OP1 Onderwijsaanbod

- Het onderwijsaanbod is breed en gericht op het vervolg.
- Het onderwijsaanbod is afgestemd op de kenmerken van de leerlingenpopulatie.
- Het onderwijsaanbod in de verschillende vakgebieden is goed opgebouwd.

OP2 Zicht op Ontwikkeling en begeleiding

- Bij binnenkomst van leerlingen wordt informatie verzameld over de kennis en vaardigheden van leerlingen.
- De ontwikkeling van leerlingen wordt systematisch gevolgd.
- De school stelt doelen op over de ontwikkeling van leerlingen.
- De school stelt vast of leerlingen genoeg profiteren van het onderwijs.
- De school voert gestructureerde begeleiding uit om achterstanden tegen te gaan.
- De school beschikt over een actueel schoolondersteuningsprofiel (SOP).
- De extra ondersteuning wordt structureel gepland en uitgevoerd.
- De school informeert ouders regelmatig over de vorderingen van hun kind.

OP3 Pedagogisch - didactisch handelen

- Het pedagogisch klimaat is zowel ondersteunend als uitdagend, afhankelijk van de onderwijsbehoeften van (specifieke) leerlingen.
- Er is sprake van een ordelijk verloop van de les en de lestijd wordt efficiënt benut.
- De uitleg en opdrachten zijn duidelijk en

geschikt om het doel van de les te bereiken.
- De leraar stemt de inhoud van de les af op de onderwijsbehoeften van leerlingen.
- De leerlingen krijgen feedback.

OP4 Onderwijstijd

- De onderwijstijden van de school voldoen aan de wettelijke verplichtingen.
- De onderwijsactiviteiten worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van bevoegde leraren.
- De school heeft beleid om ongeoorloofd schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten tegen te gaan.
- De school wijkt af van de verplichte onderwijstijd binnen de eigen school als dit in het belang van een individuele leerling is.

OP6 Afsluiting

- De school heeft een procedure voor de verwijzing naar het voortgezet onderwijs en voert deze uit.
- Alle leerlingen (behoudens wettelijke voorschriften) van groep 8 maken een doorstroomtoets.
- Wanneer de uitslag van de doorstroomtoets een hoger schooladvies suggereert dan het gegeven advies, neemt de school het advies in heroverweging. De school informeert bij de afsluiting van de school de ouders over de vorderingen en de informatie die aan de ontvangende school verstrekt wordt.

VSK1 Veiligheid

- De veiligheid en het welbevinden van leerlingen wordt jaarlijks gemonitord met een gestandaardiseerd instrument.
- Uit metingen onder leerlingen blijkt dat de veiligheid en welbevinden van leerlingen niet door handelingen van anderen wordt aangetast.
- De school heeft veiligheidsbeleid beschreven.
- De school voorkomt zoveel als mogelijk en treedt op tegen.
- De school heeft een persoon aangesteld die aanspreekpunt is in geval van pesten.
- De school heeft en hanteert de meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling.

VSK2 Schoolklimaat

- De school is een oefenplaats voor sociale en maatschappelijke competenties.
- De school stemt de aanpak en het aanbod m.b.t. deze competenties af op de kenmerken van de leerlingenpopulatie en de leefwereld van de leerlingen.
- Het schoolklimaat is in overeenstemming met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en de pluriforme samenleving.

OR1 Resultaten

- De eindresultaten op de kernvakken Nederlandse taal en Rekenen/wiskunde liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.

OR2 Sociale en maatschappelijke competenties

- De school stelt doelen ten aanzien van sociale en maatschappelijke competenties.
- De school heeft onderbouwd welke resultaten ze op dit gebied wil bereiken.

SKA1 Visie, ambities en doelen

- De school heeft een gedragen visie, ambities en doelen gericht op goed onderwijs.
- De schoolleiding heeft een stelsel van kwaliteitszorg beschreven in het schoolplan.
- De schoolleiding sluit met de visie, ambities en doelen aan op de doelen van het bestuur en de kenmerken van de leerlingenpopulatie.
- De schoolleiding richt de voorwaarden in om de onderwijskundige ambities en doelen te kunnen bereiken.

SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur

- De school realiseert de doelen voor goed onderwijs, die voortkomen uit de visie en ambities.
- Het personeelsbeleid is beschreven in het schoolplan.
- De schoolleiding toont onderwijskundig leiderschap en zorgt voor gerichte inzet van middelen.
- De school geeft uitvoering aan het schoolondersteuningsprofiel.

SKA3 Evaluatie, verantwoording & dialoog

- De schoolleiding monitort, evalueert, analyseert en beoordeelt in hoeverre de doelen en het beleid worden gerealiseerd.
- De schoolleiding haalt intern en extern informatie op over de uitvoering en resultaten van het onderwijs.
- De school heeft zicht op het vervolgsucces van de leerlingen.
- De schoolleiding organiseert tegenspraak.
- De school informeert belanghebbenden (in de schoolgids) jaarlijks over de doelen, de werkwijze ende resultaten.
- De school gebruikt de uitkomsten van evaluaties bij het opstellen van vervolg beleid.

E A N
C E
AUSTRALI

Onderwijskwaliteit Optimus Wereldscholen
Tekst: Optimus Primair Onderwijs
Vormgeving: OJO Digital - www.ojodigital.nl